

1) BAŞLANGIÇ:	KARAHAN
PROJE YAŞAM DÖNGÜSÜ: Yapılan tüm işler ...	
Başlangıç: Proje fikrinin ortaya atılır- Derlenir- Değerlendirilir	
2) PLANLAMA:	
Proje Yaşam döngüsünün ikinci aşamasıdır.	
Bu aşamada projeye ilişkin her tür planlama ayrıntılarıyla yapılır.	
PROJENİN KISITLAMALARI:	
1) Zaman: Bir ürün ya da hizmet için yönetilmesi gereken en önemli kısıtlama ...	
2) Maliyet: Neredeyse tüm projeler için bir kısıtlamadır.	
3) Kapsam: İki yönlü değerlendirilmelidir:	
1) Ürün kapsamı: Ürünün tasarlanan kalitesini, özellik ve işlevlerini açıklar.	
2) Proje kapsamı: Bir ürün ya da hizmetin tasarlanan ürün kapsamıyla → Teslim edilmesi için gereken çalışmayı açıklar.	

Proje üçgeni: Kısıtlamaları dengeleme sürecini gösterir. Çünkü
→ Üçgenin bir kenarındaki değişiklik en az bir diğer kenarı etkiler.

Proje Yönetimi Sürecindeki Temel Faktörler:		
1) Kapsam	2) Zaman	3) Bütçe

3) UYGULAMA
Bu aşamada proje planının uygulanmasına odaklanılır.

4) KONTROL:
Bu aşamada proje kapsamındaki ilerleme
→ Değişik izleme ve ölçüm yöntemleri ile düzenli olarak denetlenir.

5) KAPANIŞ:
Sözleşme ve idari kapsamdaki tüm işlemlerin sonuçlanmasını ifade eder.
İdari kapanış ile sonuç ve başarılarının raporlaştırıldığı sunuşlar yapılır.
Deneyim dokümanite edilir ve tüm kaynaklar serbest bırakılır. Hizmet devredilir.

Birçok Çevrim İçi Proje Yönetim Aracı Vardır:		
1) ClickUp	5) nTask Manager	8) Freedcamp
2) Wrike	6) Zoho Projects	9) ActiveCollab
3) monday.com	7) MeisterTask	10) MsProject
4) Kissflow Project		

TÜBİTAK DESTEKLERİ
TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu)
ARBİS (Araştırmacı Bilgi Sistemi)

TÜBİTAK Projelerine başvurmadan önce
Proje yürütücüsü, araştırmacı ve danışmanların öz geçmişleri
ARBİS bilgileri doğrultusunda Sistem tarafından otomatik olarak oluşturulur.

ARBİS : Türkiye'nin güncel araştırmacı veri tabanını oluşturmak amacıyla
TÜBİTAK tarafından tasarlanan ve geliştirilen web tabanlı bir uygulamadır.

TÜBİTAK'ın Öğretmenler için desteklerine erişmek için
Bu listedeki
4007 Bilim Şenlikleri Destekleme Programı için sadece katılımcı olabilirsiniz.

Öğretmenlerimizin Başvurabileceği Programlar:
4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları
4006 TÜBİTAK Bilim Fuarları Destekleme Programı
4008 Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Kapsayıcı Toplum Uygulamaları

Öğrenci Araştırma Proje Yarışmaları:
2204-B Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması
2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması
2204-C Lise Öğrencileri Kutup Araştırma Projeleri Yarışması
2204-D Lise Öğrencileri İklim Değişikliği Araştırma Projeleri Yarışması

TÜBİTAK'ın Öğrenci Katılmalarını Sağlamayı Kolaylaştıran Hizmetleri:
Bu etkinliklere nasıl katılacağımız ve aşamaları
2237-A Bilimsel Eğitim Etkinlikleri Desteği altında sunulmaktadır.

Kamu kurumlarında çalışan araştırmacılar için
→ TÜBİTAK'ın Ulusal Destek Programlarına bakılabilir.
Bunun için TÜBİTAK ana sayfasından Akademik sekmesine tıklayabilirsiniz.
→ Bu destekler arasından 1001, 1003, 3005 tercih edilebilir.

TÜBİTAK destekleri dışında
KOSGEB'in "Girişimcilik" eğitimlerinden ve
AR-GE, Teknolojik Üretim ve Yerleştirme Destekleri'nden yararlanılabilir.

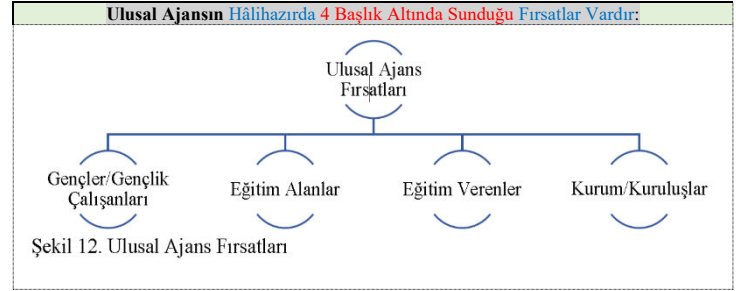
Ayrıca özellikle **meslek liseleri için**
Alt yapı projeleri ile 26 farklı Kalkanma Ajanslarından destek bulunabilir.

AVRUPA BİRLİĞİ DESTEKLERİ

AB (Avrupa Birliği)
UA (Türkiye Ulusal Ajansı)

Türkiye, AB topluluk programlarından → 1999 yılından beri yararlanmaktadır.

UA (Türkiye Ulusal Ajansı): 2002'den beri
Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi altında görev yapmakta
2003'te tüzel kişilikle AB Bakanlığının İlgili kuruluşu hâline dönüşmüştür.
2018'de Dışişleri Bakanlığının bağlı kuruluşu olan
→ Avrupa Birliği Başkanlığının ilgili kuruluşu olmuştur.
Türkiye Ulusal Ajansı (UA)
- Eğitim, gençlik ve spor alanlarındaki AB programlarını yürütür
- Kurum ve kuruluşlar ile vatandaşlarımızın yararlanmasını sağlamayı amaçlar.
- <https://www.ua.gov.tr/> adresinden ulaşılabilir.

UA Fırsatları

UA Fırsatları için <https://www.ua.gov.tr/anasayfa/> sayfası ziyaret edilebilir.
Hibe: Geliştirdiğiniz projelere finansman sağlamak için ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarının sağladığı geri ödemesi olmayan desteklere fon, bir diğer adıyla hibe denir.

1) Gençler/Gençlik Çalışanları için Fırsatlar:

Bu hibe programının amacı eğitim, öğretim ve gençlik alanlarında Bilgi alışverişi ve yenilikçi politika geliştirme ve uygulaması için imkân sağlar.
Gençlik Diyalogları: Politika yapımcılarla gençleri bir araya getirir.
Öğretmen ve öğrencilere ve gençlere ve hatta gençlik çalışanlarına
→ Bir başka ülkede eğitim ve öğrenim imkânı sunar.
Gençlere (18-30 yaş) ülkelerinde gönüllü faaliyetlerinde yer almalarını sağlar.
Bu fırsatın olanakları:
-Staj hareketliliği -Ulusal faaliyetler -Öğrenme hareketliliği
-Merkezi gençlik başvuruları -Gönüllülük -Kısa süreli eğitim

Staj hareketliliği:
Yükseköğretim veya mesleki eğitim görenler için sunulan bir fırsattır.
Öğrenme Hareketliliği
(<https://www.ua.gov.tr/programlar/gruplar/gencler-genclik-calisanlari-icin/ogrenme-hareketliliği/>) adresinde
"Yükseköğretim ve Gençlik Alanında Sanal Değişimler"
"Programla İlişkili Olmayan Üçüncü Ülkelerde Yükseköğretim Öğrenci Öğrenim Hareketliliği" gibi farklı destek türleri vardır.

Bu desteklerden biri:
KA122-SCH Kısa ve Uzun Dönemli Öğrenci Hareketlilikleri (Okul Eğitimi)
- Okul öğrencilerine AB Üyesi ülkelerdeki okullarda
→ Ortak akran çalışmaları yapma/öğrenim alma fırsatıdır.

Ana Eylem 1 altında yer alır.
Öğretmen, öğrenciler, ilçe millî eğitim müdürlükleri, vb.ne yöneliktir.
Ortaklıklar başlığı altında detaylara ulaşılabilir.

2) Eğitim Alanlar İçin Fırsatlar:

Amacı: Öğrencilere, öğretmenlere, gençlere ve gençlik çalışanlarına
Bir başka ülkede eğitim ve öğrenim görme imkânıyla yenilikçi politika geliştirme

3) Eğitim Verenler İçin Fırsatlar:

Okul eğitimi, mesleki eğitim, yetişkin eğitimi ve yükseköğretim personelinin
-Yurt dışında eğitimlik ve öğretmenlik ile mesleki becerilerini geliştirmelerinde

4) Akreditasyon Desteği:

AB Projeleri için akreditasyon daha sonra yapılacak olan projeler için
→ Kurumunuzun tanınırlığını sağlamak üzere **belgelendirilmesidir.**

5) Ortaklıklar Desteği:

Kurumsal başvurudur.
Bu tür projeler 12 ay ile 36 ay arasında olabilir.
Bu başlık altında okul eğitimi alanında iş birliği ortaklıkları olan
→ "Erasmus+ Ülke Merkezi Başvuru KA220-SCH" de vardır.
"ASSOCIATED PARTNER" ise
Projenin yaygınlaştırma ve sürdürülebilirlik gibi faaliyetlerine destek için
"İlgili ortaklar" veya sessiz ortak olarak yer alır ancak hibe almazlar!

Ulusal Ajans ortak veya ev sahibi kurum bulmak için
→ School Education Gateway ve eTwinning'i araçlarını önermektedir. Ama
→ İki platform da European School Education Platform'a (ESEP) taşınmıştır.
- Bundan sonra ortak bulmak için bu yeni platform ESEP kullanılabilir.

ESEP'e katılmak için EU Login kullanıcı ve şifresi kullanılabilir.
→ Ortak bulmak, ortak ağıımızı geliştirmek için bu platformdan yararlanılabilir.

Okul eğitimi alanında iş birliği programı olan KA220-SCH dışında
Erasmus+ Ülke Merkezli başvuruları:
 Okul eğitiminde küçük ölçekli ortaklıklar KA210-SCH
 Mesleki eğitim küçük ölçekli ortaklıklar KA210-VET ve
 Mesleki eğitim işbirliği ortaklıkları KA220-VET
 → Bu başvurular Öğretmenlerimize yöneliktir.

Bir detay olarak ülke seçiminden bahsedilebilir.
<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-a/eligible-countries>
 adresinden incelenebileceği gibi üç farklı tür ülke vardır:

- 1) Avrupa Birliği üyesi ülkeler
- 2) Bizim ülkemizin de yer aldığı 6 ülkeden oluşur
- 3) Programla ilişkisi olmayan üçüncü ülkelerdir. (14 farklı bölgeye bölündü)

FİKRİ VE SİNAİ HAKLAR

1) FİKRİ VE SİNAİ HAKLAR

Fikri mülkiyet: Telif hakları veya fikri haklar olarak da bilinir.
 - Edebiyat, sanat, müzik, mimari vb. gibi eserler üzerinden Sahip olunabilir.

“Fikri Mülkiyet Hakları” (2019) 'a göre
 - Fikri mülkiyet, kişiye/kuruluşa ait fikir ürünüdür.
 - Bu kişi/kuruluş bu fikir ürününi dileği zaman bir şarta bağlı kalmaksızın paylaşmayı/kullanıma açmayı belirli biçimlerde kontrol etmeyi tercih edebilir.

Sınai Mülkiyet YALÇINER'ye göre

Sanayide ve tarımdaki
Buluşların, yeniliklerin, yeni tasarımların ve özgün çalışmaların
 İlk uygulayıcıları adına tescil edilmesini sağlar.

Fikri ve sınai mülkiyet haklarını
 “Bir işletmenin tüm özgün tasarımları ve gizli ya da açık bilgileri ile ilgili sahip olduğu, çeşitli mahiyetteki hakları olarak” da tanımlamak mümkündür.

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI (3 başlıkta sınıflandırılabilir)

- 1) Fikri Haklar
- 2) Sınai Haklar
- 3) Diğer Haklar

Fikri Mülkiyet Hakları

Fikri Haklar	Sınai Haklar	Diğer Haklar
<ul style="list-style-type: none"> • İlim ve Edebiyat Eserleri • Müsiki Eserleri • Güzeli Sanatlar Eserleri • Sinema Eserleri • Harita ve Krokiiler • Teknik Çizimler • Veri Tabanları 	<ul style="list-style-type: none"> • Marka • Patent/Faydalı Model • Tasarım • Endüstriyel Tasarım • Coğrafi İşaret • Know-How • Entegre Devre Topografyaları 	<ul style="list-style-type: none"> • Ticaret Unvanları • Bitki Islahatçı Hakları • Tescilsiz Haklar • Ticari Sırlar • İnternet Alan Adları

Fikri ve sınai mülkiyet hakları:
 Tüm özgün tasarımların ve Bilgilerin (açık, örtük) kullanım, dağıtım, yayım ve satış gibi haklardır.

Fikri hakların içerisinde Telif hakları (copyrights) vardır: (4 kategori)

- 1) İlim ve edebiyat eserleri
- 2) Müsiki eserleri
- 3) Güzeli sanat eserleri
- 4) Sinema eserleri

Fikri ve sınai hakların her ikisi de sürelidir. ESİNOĞLU

Her ikisinin ihlali durumunda hukuki işlem hakkı doğar.
 Her ikisinin de alınma, satılma devredilme hakları vardır.
 - İzinsiz çoğaltılması her iki hak için de suç unsurudur.
 - Hakka tecavüz, haksız rekabet kabul edilmektedir.
 → Hapis ve maddi ve manevi tazminat ödeme ile karşı karşıya kalınabilir.

İki Hakkın Farklılıkları: (ESİNOĞLU)

- 1) Fikri haklarda tescil edilmesine gerek yok!
 Sınai haklarda tescil için başvuru yapılması gerekir.
 Türkiye için Ankara'da “Türk Patent ve Marka Kurumu”
 Yurt dışı için “PCT” (Patent Cooperation Treaty)
 “EPC” (The European Patent Convention) gibi kuruluşlara ...
- 2) Fikri hakların eser olma niteliği, estetik kaygısı var.
 Sınai hakların sanayide kullanılabilir olma zorunluluğu vardır.
- 3) Fikri haklar için Meslek birliklerinin ütüz etme hak ve imkânları vardır.
 (SESAM [Sinema Eserleri Birliği]
 MESAM [Müziki Eseri Sanatçıları Birliği] gibi)
 → Sınai haklar için bu durum geçerli değildir!

Patent: Sınai haklar içerisinde yer alır. SARAN
 Bir problemin teknik çözümü anlamına gelen buluş için teknik bir belgedir.

Buluş için yeni bir ürün, alet/cehaz, yöntem ve süreç/ yeni olabileceği gibi
 Hâlihazırda bu bilinenlerin teknolojik ilerlemesi de olabilir.

TÜRK PATENT, 2022
 Elle tutulur, gözle görülür niteliği olmayan herhangi bir şey → Buluş olmaz!
 (Keşifler, bilimsel teoriler, matematiksel yöntemler, bilgisayar programları...)

Ülkemizden alınan patent ülkemiz için geçerlidir.
 Başka ülkelerden ayrıca patent başvurusu yapılabilir.

Türk Patent Veri Tabanı:

- <https://portal.turkpatent.gov.tr/anonim/arastirma/patent/detayli> ve
- Google Patents'e başvurulabilir.

Patent başvuruları → e-devlet üzerinden

→ Türk Patent ve Marka Kurumuna yapılmaktadır.

Bir Okul İçin Patent Başvurusunda Bulunuluyorsa

Okul yöneticisinin başvuru yapmak isteyen okul çalışanına

- 1) Yetki devri belgesini onaylayarak yüklemesi gerekir.

Sisteme yüklenecek diğer belgeler

- 2) Tarifname
- 3) İstem
- 4) Özet

- 1) Tarifnamede: Buluşun konusu ne, ne hedefleniyor, ...
- 2) İstemde ise buluşa dair gerekirse bir görsel konup detaylı olarak sunulur.
- 3) Özetle bu bilgiler özetlenir.

RÜÇHAN HAKKI

Başka bir ülkeden edinilen patente sahip olmanın belgesidir.
 Bu belgeye sahip olmak → Ülkemizden patent almayı kolaylaştırır.

Patent için → Belli bir ücret ödenecektir.

- Meblağ yüksekse TÜBİTAK desteklerinden yararlanılabilir.

PATENTİN DÖRT ÖZELLİĞİ VARDIR: ESİNOĞLU

- 1) Yenilik
- 2) Buluş Basamağı
- 3) Sanayiye Uygulanabilirlik
- 4) Koruma Süresi

Patentin Buluş basamağı veya Bir zorunluluk yoksa

Faydalı model olarak değerlendirilebilir ve Faydalı model belgesi alınabilir.

Faydalı model → 10 yıl koruma hakkı sağlar.

İncelemesiz patent → 7 yıl koruma sağlar.

Fikri haklar → Üreten kişinin yaşamı üzerine 70 yıl olarak belirlenmiştir.
 → Kimi ülkelerde bu süre 50'dir.

TASARIM:

DELİĞÖZ

Bir ürün, süreç vb. ile ilgili olarak buluşa ilgili veya buluş olmadan
 - Sanayide kullanılabilir olmanın yanı sıra
 - Ürünün görüntüsünün, tümünün veya bir kısmının
 → Süsleme, çizgi, şekil, renk, doku gibi özelliklerinin değiştirilmesi
 → Tasarım (Türk Patent, 2022) başlığı altında değerlendirilir.

TELİF HAKLARI:

Fikir emeği üzerindeki hukuki haklardır ve Tescile gerek yoktur!

- Eser üretilince kendiliğinden doğar. (Soyuttur.)
- Ülkellik ilkesi geçerlidir. - Kişinin yaşamı +70 yılı kapsar

2) YARATICI ORTAKLIK (CREATIVE COMMONS)

CREATIVE COMMONS veya Yaratıcı Ortaklık ABD'de
 Dijital eserlere ilişkin telif hakkı yasasının
 Çok uzun soluklu olmasına karşın açılan davanın kaybedilmesi sonucunda
 → Bu uzun sürelere tepki olarak kurulmuştur.
 - Kâr amacı gütmeyen bir örgüttür.

CC (Creative Commons) lisansları Creative Commons Türkiye, 2022
 “Tüm hakları saklıdır.” anlayışından “Bazı hakları saklıdır.” bir kaymadır.

Telif hakkı → Eserin doğması ile beraber ortaya çıkan bir haktır.

CC → Bu hakka ütüz etmez! Ancak

- Kullanılması, değiştirilmesi, karıştırılması veya
- Ticari olarak kullanılmasının hakkındaki kararı → Eserin yaratıcısına bırakır.

CC lisansları

- Bir eserin kullanım koşullarının telif sahibince
- İnsan ve makine tarafından okunabilecek şekilde belirtilmesine aracı olurken
- Kullanıcının telif sahibi ile iletişime geçmeksizin
 → Eserin kullanım koşullarını öğrenmesine olanak sağlar.

AÇIK LİSANSLAR TOPLULUĞU:

Eserlerin internet ortamındaki kullanım koşullarının
 Eser sahibi tarafından belirlenmesini sağlayan açık lisanslar topluluğudur.

CC 2020'de Ortaya Konan Stratejiler:

- 1) Savunuculuk (Açık ekosistemi)
- 2) İnovasyon (Açık alt yapı)
- 3) Kapasite Geliştirme (Açık bilgi ve kültürel miras) olarak sıralanmıştır.

CC İLE LİSANSLAMA İÇİN

Lisanslama türüne karar vermek ve Web sitesinde paylaşmak yeterli olacaktır.
 Bunun için web sitesinin kodları arasına kod bloğunu eklemek yeterlidir.